

KOEN OG MÆLKEN

fra gården – til mejeriet – til dig

Lærervejledning



KOEN OG MÆLKEN

Lærervejledning

Indhold

Introduktion	3
Målgruppen	3
En elevbog og en lærervejledning	3
Elevbogens opbygning	3
Sådan kan du bruge bogen	3
Forenklede Fælles Mål	3
Natur/teknologi (efter 4. klasse) – del 1	4
Natur/teknologi (efter 4. klasse) – del 2	5
Natur/teknologi (efter 6. klasse) – del 1	6
Natur/teknologi (efter 6. klasse) – del 2	7
Madkundskab (efter 4./5./6./7. klasse)	8
Forslag til supplerende materialer	9
Specifik lærervejledning	9
Lærervejledningens opbygning	9
Idéer til introducerende aktiviteter	9
Kapitel for kapitel	10
Forslag til aktiviteter	16
Elevark 1: VØL-modellen	17
Elevark 2: Smag på mælk	18
Elevark 3: Lav dit eget smør	19
Elevark 4: Jagten på nøgleord	20
Elevark 5: Mejeriprodukter hjemme og i resten af verden	21
Elevark 6: Mælk og sundhed	22

Introduktion

Koen og mælken har fokus på malkekoen, dansk mælkeproduktion og mælkens betydning i kosten.

I arbejdet med bogens fagtekster og elevaktiviteter skal eleverne tilegne sig kompetencer, som sætter dem i stand til at relatere viden fra natur/teknologi til sig selv og deres daglige liv.

Vi vil gerne give eleverne viden om, hvor mælken kommer fra. Børn og unge, der kender til råvarernes oprindelse, er nemlig godt rustede til at forstå naturens kredsløb. Det gør dem i stand til at tage vare på klodens ressourcer.

Viden om mælkens vej fra jord til bord og mælkens betydning i kosten klæder også eleverne på til at træffe begrundede valg som forbruger og medborger.

Målgruppen

Koen og mælken er målrettet grundskolens 4.-6. klassetrin og undervisningen i fagene natur/teknologi og madkundskab. Den kan også inddrages i dansk.

En elevbog og en lærervejledning

Læremidlet består af en elevbog og en lærervejledning.

Elevbogen indeholder 21 kapitler, som omfatter fagtekster og elevaktiviteter. Aktiviteterne er både opgaver, hvor man fremstiller noget spiseligt, og forsøg som kun er beregnet til iagttagelser og vurdering.

Lærervejledningen falder i to dele: Først denne introducerende del, der indeholder korte didaktiske og metodiske anvisninger samt relevante links til arbejdet med bogen. Herefter følger en specifik vejledning til hvert kapitel i bogen.

Som supplerende materiale kan E-bogen Bonderøven i børnehøjde – Mælkevejen inddrages (se forslag til supplerende materialer). Materialet indeholder bl.a. elevaktiviteter, filmklip og billeder. I den specifikke lærervejledning henvises til relevante kapitler i E-bogen under supplerende aktiviteter.

Elevbogens opbygning

På første opslag skal eleverne blindteste mælk og lave smør. De næste kapitler handler om malkekoen og dens liv. Der fortælles om kvægracer, koens oprindelse og livet hos landmanden. Herefter følges mælkens vej fra ko til karton, ligesom det illustreres, hvordan mælk bliver til ost og andre mejeriprodukter. Derpå følger to kapitler, som giver et indblik i eksport af mejeriprodukter og fødevarer sikkerhed. Den sidste del handler om mælk i kosten og andre ting, vi får fra koen.

Sådan kan du bruge bogen

Koen og mælken kan bruges til faglig læsning i fagene eller i flerfaglige temaforløb om landbrugsproduktion. Bogen indeholder fagtekster og kan anvendes, når eleverne skal lære at anvende læsning som redskab til at tilegne sig viden. Du kan benytte bogen i sin helhed eller udvælge kapitler til faglig fordybelse.

Bogen kan bruges før eller efter et gårdbesøg. På skole.lf.dk og edutainmenthuset.dk finder du landmænd, som tager imod gårdbesøg fra skoleklasser. Besøg er gratis for skoler, og gårdene findes over hele landet.

I den specifikke lærervejledning findes forslag til indledende, supplerende og afsluttende aktiviteter. Elevbogen indeholder også forslag til aktiviteter. Du kan bruge aktiviteterne direkte eller anvende dem som inspiration for dig som lærer.

Brug evt. bogen sammen med forandringskassen om koen (se mere på skole.lf.dk).

Forenklede Fælles Mål

Koen og mælken imødekommer færdigheds- og vidensmål på tværs af fag og klassetrin. I skemaerne på de næste sider er det markeret med grøn, hvilke mål for hhv. natur/teknologi og madkundskab der kan arbejdes med gennem Koen og mælken. Forenklede Fælles Mål for natur/teknologi efter hhv. 4. og 6. klasse oplistes over to sider.

Fællesmål

Natur/teknologi (efter 4. klasse) - del 1

Natur/teknologi (efter 4. klasse) – del 1														
Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensmål											
Undersøgelse	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger		Undersøgelser i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr			
		1.	Eleven kan sortere og klassificere	Eleven har viden om naturfaglige kriterier for sortering	Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter fra hverdagen	Eleven har viden om materialer og stoffer i produkter	Eleven kan deltage i dissektion af dyr	Eleven har viden om sammenlignende anatomi	Eleven kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten, herunder med digitale databaser	Eleven har viden om hovedgrupper af sten og enkel klassifikation af dyr, planter og svampe	Eleven kan udføre enkle undersøgelser om atmosfærisk luft og lys	Eleven har viden om egenskaber ved atmosfærisk luft og lys		
		2.	Eleven kan opstille forventninger, der kan testes i undersøgelser	Eleven har viden om enkle undersøgelser og begrænsninger	Eleven kan designe og afprøve enkle produkter	Eleven har viden om enkel produktudvikling	Eleven kan undersøge åndedræt og blodkredsløb	Eleven har viden om åndedræt og blodkredsløb hos mennesker og dyr	Eleven kan undersøge dyr og planter tilpasninger til naturen	Eleven har viden om dyr og planter levesteder og livsbetingelser	Eleven kan gennemføre enkle målinger af vejret, herunder med digitalt måleudstyr	Eleven har viden om nedbør, vind og temperatur		
Modellering	Eleven kan anvende modeller med stigende abstraktionsgrad		Modellering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr		Jorden og solsystemet	
		1.	Eleven kan konstruere enkle modeller	Eleven har viden om symbolsprog i modeller	Eleven kan lave elektriske kredsløb ud fra enkle diagrammer	Eleven har viden om elektriske kredsløb	Eleven kan med modeller fortælle om mennesker og dyrs indre og ydre opbygning	Eleven har viden om mennesker og dyrs indre og ydre opbygning	Eleven kan på enkle kort forklare signaturs betydning, herunder på digitale kort	Eleven har viden om signaturer på kort	Eleven kan illustrere nedbør og temperatur over tid	Eleven har viden om enkle grafer til illustration af nedbørs- og temperaturmålinger	Eleven kan med modeller fortælle om hovedtræk af Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser herunder med animationer	Eleven har viden om Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser
		2.	Eleven kan anvende enkle modeller til at vise helheder og detaljer	Eleven har viden om modellens detaljeringsniveau	Eleven kan fremstille enkle modeller over en husstands forsyning med vand, el og varme samt spildevands- og affaldshåndtering	Eleven har viden om lokalområdets forsynings og afledningssystemer	Eleven kan anvende flere typer modeller, der illustrerer blodkredsløbet	Eleven har viden om illustration af blodkredsløbet	Eleven kan på enkle kort udpege plantebælter og klimazoner, herunder på digitale kort	Eleven har viden om fordeling af kontinenter, hav, klimazoner og verdensdele	Eleven kan sammenholde egne vejrobservationer med en enkel vejrudsigt, herunder digitale vejrkort	Eleven har viden om en vejrudsigts formål og struktur	Eleven kan med modeller sammenligne solsystemets planeter	Eleven har viden om hovedtræk af solsystemets opbygning

Fællesmål

Natur/teknologi (efter 4. klasse) - del 2

Natur/teknologi (efter 4. klasse) – del 2														
Kompetence-område	Kompetence-mål	Faser	Færdigheds- og vidensmål											
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster		Perspektivering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr		Jorden og solsystemet	
		1.	Eleven kan relatere viden fra natur/teknologi til andre regioner	Eleven har viden om regionale forskelle og ligheder i natur og teknologi	Eleven kan beskrive en proces fra ressource til færdigt produkt og fra produkt til ressource	Eleven har viden om enkle produktionskæder	Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres	Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden	Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden	Eleven har viden om naturområder	Eleven kan sammenligne vejrdata fra Danmark med vejrdata fra andre regioner	Eleven har viden om forskelle og ligheder i temperatur, nedbør og vindhastighed	Eleven kan skelne mellem astronomi og alternative forklaringer om solsystemets opståen og livets begyndelse	Eleven har viden om solsystemets opståen og livets begyndelse
		2.	Eleven kan sætte naturfaglig og teknologisk udvikling i historisk perspektiv	Eleven har viden om regionale forskelle og ligheder i natur og teknologi	Eleven kan beskrive sammenhæng mellem behov for og udvikling af et produkt	Eleven har viden om teknologiudvikling gennem tiden	Eleven kan diskutere årsager til sund og usund livsstil	Eleven har viden om sundhedsfremmende faktorer	Eleven kan fortælle om landskabets udvikling gennem tiden	Eleven har viden om menneskets påvirkning af naturområder gennem tiden				
Kommunikation	Eleven kan beskrive enkle naturfaglige og teknologiske problemstillinger		Formidling		Ordkendskab		Faglig læsning og skrivning							
		1.	Eleven kan formidle egne data mundtligt og skriftligt	Eleven har viden om medier og formidlingsformer	Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende centrale fagord og begreber	Eleven har viden om fagord og begreber	Eleven kan læse og skrive enkle naturfaglige tekster	Eleven har viden om enkle naturfaglige teksttyppers formål og struktur						
		2.												

Fællesmål

Natur/teknologi (efter 6. klasse) - del 1

Natur/teknologi (efter 6. klasse) – del 1														
Kompetenceområde	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensmål											
Undersøgelse	Eleven kan designe undersøgelser på baggrund af begyndende hypotese-dannelse	1.	Undersøgelser i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi			
			Eleven kan relatere viden fra natur/teknologi til andre regioner	Eleven har viden om variable i en undersøgelse	Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter	Eleven har viden om stoffers og materialers egenskaber og kredsløb	Eleven kan gennemføre fysiologiske forsøg ved brug af enkelt digitalt måleudstyr	Eleven har viden om motion	Eleven kan udføre enkle feltundersøgelser i naturområder, herunder med digitalt måleudstyr	Eleven har viden om karakteristiske naturområder	Eleven kan gennemføre undersøgelser af energiformer	Eleverne har viden om energiformer		
			Eleven kan designe enkle undersøgelser	Eleven har viden om undersøgelsesdesign	Eleven kan udvikle enkle produkter	Eleven har viden om udvikling og vurdering af produkter	Eleven kan sammensætte et sundt måltid	Eleven har viden om kost og hygiejne, herunder håndhygiejne	Eleven kan beskrive et naturområde på baggrund af egne undersøgelser	Eleven har viden om faktorer til at beskrive naturområder				
Modellering	Eleven kan designe enkle modeller	1.	Modellering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi		Jordklodens forandringer	
			Eleven kan anvende sammensatte modeller til at beskrive processer	Eleven har viden om sammensatte modeller	Eleven kan med enkle procesmodeller beskrive forsyningsproduktion	Eleven har viden om forsyningsproduktion	Eleven kan med modeller forklare ørets og øjets fysiologi og anatomi	Eleven har viden om syn og hørelse	Eleven kan med modeller forklare om organismers samspil i naturen	Eleven har viden om enkle fødekæder og fødenet	Eleven kan fremstille modeller af vandets kredsløb	Eleven har viden om vandets kredsløb	Eleven kan med modeller fortælle om jordskælv og vulkanudbrud, herunder med digitale modeller	Eleven har viden om enkle principper i pladetektonikken
			Eleven kan diskutere enkle modelers egnethed	Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved modeller	Eleven kan designe modeller af et produkt eller en produktion	Eleven har viden om modeller til at beskrive teknologi	Eleven kan opstille modeller om fordøjelsessystemet	Eleven har viden om fordøjelse	Eleven kan med enkle cykliske modeller fortælle om fotosyntese og respiration	Eleven har viden om organismers opbygning og nedbrydning af stof	Eleven kan med enkle modeller forklare enkelte stoffers molekylbygning	Eleven har viden om nogle atomer og molekyler	Eleven kan fortælle om aktuelle naturkatastrofer og andre begivenheder ved brug af kort	Eleven har viden om atlas og digitale kort

Fællesmål

Natur/teknologi (efter 6. klasse) - del 2

Natur/teknologi (efter 6. klasse) – del 2														
Kompetenceområde	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensmål											
Perspektivering	Eleven kan perspektivere natur/teknologi til omverdenen og aktuelle hændelser		Perspektivering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi		Jordklodens forandringer	
		1.	Eleven kan beskrive natur og teknologisk anvendelse i samfundet og fremstilling i medier	Eleven har viden om centrale interesseudsætninger	Eleven kan beskrive interesseudsætninger ved produktionsforhold	Eleven har viden om produktionsafhængighed og påvirkning af naturgrundlaget	Eleven kan skelne mellem livstilsfaktorer og levevilkår	Eleven har viden om afgørende faktorer for livstil og levevilkår	Eleven kan fortælle om livets udvikling	Eleven har viden om hovedtræk af livets udvikling	Eleven kan forklare om sammenhænge mellem energiuudnyttelse og drivhuseffekt	Eleven har viden om energiuudnyttelse og drivhuseffekt	Eleven kan sammenholde naturkatastrofer til menneskers levevilkår	Eleven har viden om sammenhæng mellem pladetektonik og udbredelsen af naturkatastrofer
		2.	Eleven kan sætte anvendelse af natur og teknologi i et bæredygtigt perspektiv	Eleven har viden om enkle principper for bæredygtighed	Eleven kan identificere ressourcebesparende teknologier	Eleven har viden om enkel miljøvurdering af produkter og produktioner	Eleven kan vurdere enkle kost- og motionsråd	Eleven har viden om kost- og motionsråd	Eleven kan beskrive interesseudsætninger i menneskers forvaltning af naturen lokalt og globalt	Eleven har viden om forskellige natursyn	Eleven kan diskutere energikilder i et bæredygtighedsperspektiv	Eleven har viden om vedvarende og ikke vedvarende energikilder	Eleven kan beskrive hovedtræk af landskabsdannelse i Danmark	Eleven har viden om vand, vej og den sidste istids påvirkning på landskabsdannelse
Kommunikation	Eleven kan kommunikere om natur og teknologi		Formidling		Ordkendskab		Faglig læsning og skrivning							
		1.	Eleven kan argumentere om enkle forhold inden for natur og teknologi	Eleven har viden om enkel naturfaglig argumentation	Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig med brug af naturfaglige og teknologiske fagord og begreber	Eleven har viden om naturfaglige og teknologiske fagord og begreber	Eleven kan læse og skrive naturfaglige tekster	Eleven har viden om naturfaglige teksters formål og opbygning						
		2.	Eleven kan diskutere enkle problemstillinger om natur og teknologi	Eleven har viden om enkel naturfaglig kildekritik	Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig med brug af naturfaglige og teknologiske fagord og begreber	Eleven har viden om naturfaglige og teknologiske fagord og begreber	Eleven kan læse og skrive naturfaglige tekster	Eleven har viden om naturfaglige teksters formål og opbygning						

Fællesmål

Madkundskab (4./5./6./7. klasse)

Madkundskab (4./5./6./7. klasse)												
Kompetenceområde	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensmål									
Mad og sundhed	Eleven kan træffe begrundede madvalg i forhold til sundhed		Sundhedsbevidsthed		Ernæring og energibehov		Hygiejne					
		1.	Eleven kan omsætte viden om sund mad i madlavning	Eleven har viden om sund mad og madlavning	Eleven kan redegøre for energibehov og ernæring i forhold til egen sundhed, herunder med digital kostberegning	Eleven har viden om ernæringsfaktorer og energibehov	Eleven kan anvende almindelige hygiejneprincipper i madlavning	Eleven har viden om hygiejne-, opbevarings- og konserveringsprincipper				
		2.	Eleven kan vurdere egne madvalg i forhold til sundhed, trivsel og miljø	Eleven har viden om faktorer der påvirker madvalg, sundhed, trivsel og miljø	Eleven kan anvende kostanbefalinger til madlavning og måltids sammensætning	Eleven har viden om kostanbefalinger og deres grundlag	Eleven kan vurdere mads holdbarhed	Eleven har viden om mikroorganismer				
Fødevarerbevidsthed	Eleven kan træffe begrundede madvalg i forhold til kvalitet, smag og bæredygtighed		Råvarekendskab		Bæredygtighed og miljø		Madvaredeklarationer og fødevarermærkninger		Kvalitetsforståelse og madforbrug			
		1.	Eleven kan redegøre for almindelige råvarers smag og anvendelse	Eleven har viden om råvaregruppers smag og anvendelse	Eleven kan analysere fødevarergruppers vej fra jord til bord og til jord igen	Eleven har viden om fødevarergruppers bæredygtighed	Eleven kan aflæse madvaredeklarationer og fødevarermærkninger	Eleven har viden om fagord og begreber og maddeklarationers og fødevarermærkningers formål og struktur	Eleven kan vurdere fødevarers kvalitet	Eleven har viden om kvalitetskriterier for fødevarer		
		2.	Eleven kan tage hensyn til råvarers fysisk-kemiske egenskaber	Eleven har viden om råvaregruppers fysisk-kemiske egenskaber	Eleven kan vurdere miljømæssige konsekvenser af madhåndtering	Eleven har viden om betydningen af madhåndtering for bæredygtighed og miljø	Eleven kan vurdere næringsindhold og tilsætningsstoffer, herunder med digitale værktøjer	Eleven har viden om næringsdeklarationer og tilsætningsstoffer	Eleven kan vurdere madforbrug i relation til kvalitet, hverdagsliv, æstetik og markedsføring	Eleven har viden om faktorer der påvirker madforbrug		
Madlavning	Eleven kan anvende madlavningsteknikker og omsætte idéer i madlavningen		Madlavningens mål og struktur		Grundmetoder og madteknik		Madlavningens fysik og kemi		Smag og tilsugning		Madens æstetik	
		1.	Eleven kan lave mad efter en opskrift	Eleven har viden om køkkenredskaber, arbejdsprocesser samt fagord og begreber i en opskrift	Eleven kan lave mad ud fra enkle grundmetoder og teknikker	Eleven har viden om grundmetoder og teknikker i madlavning	Eleven kan lave mad under hensyntagen til fysisk-kemiske processer	Eleven har viden om madlavningsgrundlæggende fysik og kemi	Eleven kan skelne mellem forskellige grundsmage, konsistens og aroma	Eleven har viden om grundsmage, konsistens og aroma	Eleven kan fortolke sans- og madoplevelser	Eleven har viden om sanselighed
		2.	Eleven kan udvikle opskrifter	Eleven har viden om mål og struktur i opskrifter	Eleven kan kombinere grundmetoder og teknikker i madlavning	Eleven har viden om kombinationsmuligheder mellem grundmetoder og teknikker i madlavning	Eleven kan skabe retter under hensyntagen til sammenhæng mellem madlavningsgrundmetoder og fysisk-kemiske egenskaber	Eleven har viden om sammenhæng mellem madlavningsgrundmetoder og fysisk-kemiske egenskaber	Eleven kan tilsmage og krydre maden	Eleven har viden om tilsugning og krydring	Eleven kan vurdere mads æstetiske indtryk og udtryk	Eleven har viden om mads æstetiske vurderingskriterier
Måltid og madkultur	Eleven kan fortolke måltider med forståelse for værdier, kultur og levevilkår		Måltidets komposition		Måltidskultur							
		1.	Eleven kan opbygge hverdagens måltider ud fra formål	Eleven har viden om grundprincipper for opbygning af måltider	Eleven kan analysere måltider fra forskellige kulturer	Eleven har viden om mad- og måltidskulturer						
		2.	Eleven kan opbygge måltider til særlige anledninger	Eleven har viden om måltidsanledninger	Eleven kan præsentere eksemplariske måltider fra forskellige kulturer	Eleven har viden om tids- og stedsbestemte mad- og måltidskulturer						

Forslag til supplerende materialer

Digitalt og eksperimenterende læremiddel

Bonderøven i børnehøjde - Mælkevejen (udkommer april 2016) er en E-bog om koen og mælken. Læremidlet består af seks kapitler. Hvert kapitel indeholder en tematiserende film og supplerende fagtekster. Der vil også være forslag til elevaktiviteter, som kan gennemføres på klassen og/eller i felten. Læremidlet kan bruges som supplerende materiale til arbejdet med Koen og mælken. Læremidlet er målrettet 3.-6. klassetrin og kan findes via skole.lf.dk.

Jeg en gård mig booke vil ...

Tag dine elever med på gårdbesøg. Lad dem med egne øjne opleve, hvor mælken kommer fra. På skole.lf.dk finder du landmænd med malkekøer, som tager imod gårdbesøg fra skoleklasser. Besøg er gratis for skoler, og gårdene findes over hele landet.

Leg og læring med mælk

På edutainmenthuset.dk kan du finde skoleaktiviteter, undervisningsmaterialer og klassekonkurrencer om mælk. Du kan blandt andet bestille aktivitetskassen Lær med mælk, hvor elever i 4.-6. klasse kan lave forsøg og eksperimenter med mælk.

Letlæst bog om koen

Koen er en letlæst fagbog om koen. Den er en del af Jeg Læser-serien fra Turbine Forlaget. Læremidlet er målrettet elever i 1.-3. klasse, men kan anbefales til elever på mellemtrinnet, som lige har lært at læse. Du finder bogen og tilhørende elevaktiviteter på hjemmesiden [Jeg læser](http://jeg.laeser.dk).

Find flere læremidler om landbrug og fødevarerproduktion

På skole.lf.dk finder du en bred vifte af læremidler, som handler om landbrug og fødevarerproduktion i Danmark. Du finder blandt andet temahæftet Økologi – hvad er det?, forundringskassen om koen, filmen Hvor kommer mælken fra? og aktivitetshæfterne om mælk, ost og smør.

Specifik lærervejledning

Lærervejledningens opbygning

Lærervejledningen indledes med ideer til introducerende aktiviteter, som skal aktivere elevernes forhåndsviden.

Derefter er den opdelt i kapitler svarende til elevbogen. Hvert kapitel oplister kapitlets fokus, eksempler på læringsmål, eventuelle materialer og bemærkninger til opgaver samt idéer til supplerende aktiviteter. Til sidst i lærervejledningen findes bud på afsluttende aktiviteter. Bagest er der elevark.

Idéer til introducerende aktiviteter

Brainstorm et ord stafet

Del eleverne i grupper. Hæng et ark papir op til hver gruppe. På skift løber eleverne op og skriver deres viden om koen og mælken på arket. Sæt evt. tid på brainstormen. Fortsæt til tiden er gået, eller indtil alle grupper ikke har mere at skrive.

- Materialer: papir, blyanter

VØL-modellen

Lad eleverne udfylde felterne V (hvad ved jeg allerede?) og Ø (hvad ønsker jeg at vide?) i modellen (se elevark 1).

Feltet L (hvad har jeg lært?) udfyldes til slut i forløbet (se afsluttende aktiviteter).

Mindmap

Del et antal post it ud til eleverne. Skriv 'koen og mælken' på tavlen/smartboardet. Bed eleverne skrive i stikordsform, hvad de ved om koen og mælken på sedlerne. Sæt sedlerne på tavlen. Tal om elevernes forhåndsviden og indel dem evt. i emner.

- Materialer: post it, blyanter

Kapitel for kapitel

Smag på mælk (s.4)

Kapitlet fokuserer på:

- Mælk
- Mælketyper
- Smagssansen

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan nævne forskellige typer af mælk.
- Eleven kan smage forskel på sød- og skummet mælk.
- Eleven kan nævne den mest populære mælk i Danmark.

Materialer:

- Sød-, let-, mini- og skummetmælk, snapsglas, tuscher, papir og tørklæder som bind for øjnene.

Supplerende aktiviteter:

- Klassesamtale før og efter blindtesten (se elevark 2)
- Lav blindtesten med parallelklassen.
- Lav en undersøgelse af, hvilke mælketyper der drikkes hjemme hos eleverne (se elevark 2)
- Lav en undersøgelse af favoritmælken blandt elever, lærere, pædagoger m.fl. på skolen (se elevark 2).

Lav dit eget smør (s. 5)

Kapitlet fokuserer på:

- Smør
- Fløde
- Smørfremstilling

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, at smør er lavet af fløde.
- Eleven kan ryste fløde til smør efter en opskrift.
- Eleven kan læse en opskrift.

Materialer:

- Piskefløde (38 %), salt og diverse redskaber fra skolekøkkenet.

Bemærk:

- Lad piskefløden stå nogle dage i køleskabet. Det modner fløden og gør den velegnet til smørfremstilling.
- Under rystningen danner fløden små klumper. Det er smørkorn.
- Syltetøjsglas kan også bruges til at ryste fløden i.

Supplerende aktiviteter:

- Lav hvidløgssmør og/eller kryddersmør (se elevark 3).

Koen i Danmark (s. 6-7)

Kapitlet fokuserer på:

- Malkekvæg
- Kødkvæg
- Besætninger dengang og nu

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan nævne de tre mest almindelige malkeracer i Danmark.
- Eleven kan forklare forskellen på malkekvæg og kødkvæg.
- Eleven kan forklare ordet besætning.

Supplerende aktiviteter:

- Bonderøven i børnehøjde (herefter BIB) ser på malkekvæg og kødkvæg i kapitlet Koens biologi.
- I forundringskassen om koen findes et skind fra en sortbroget malkeko. Der er også en A4 planche, som viser ½ okse parteret i de almindelige udskæringer.
- Find tekstens nøgleord (se elevark 4). Brug dem evt. til evaluering (se afsluttende elevaktiviteter).

Koen før i tiden (s. 8-9)

Kapitlet fokuserer på:

- Urokse
- Uroksens oprindelse
- Uroksens liv

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, at malkekvæg nedstammer fra uroksen.
- Eleven kan forklare, at uroksen græssede i åbne

- skovområder og på enge.
- Eleven kan udpege uroksens udbredelse på et verdenskort.

Supplerende aktiviteter:

- Kapitlet Koens biologi (i BIB) handler bl.a. om uroksen.
- Mange lokale museer udstiller knogler fra urokser. Besøg museet.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Sådan er en ko (s. 10-11)

Kapitlet fokuserer på:

- Adfærd
- Sanser
- Bevægelse

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, at en ko er et flokdyr.
- Eleven kan beskrive koens sanser.

Supplerende aktiviteter:

- Find film m.m. om koens adfærd og sanser i kapitlet Koens biologi (i BIB).
- I forundringskassen om koen findes en cd med lyde fra køer.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Koen indeni (s. 12-13)

Kapitlet fokuserer på:

- Drøvtygger
- Anatomi

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan forklare, hvad en drøvtygger er.
- Eleven kan udpege vommen på en model af koens fire maver.
- Eleven kan fortælle, at koen har flade tænder.

Supplerende aktiviteter:

- Find aktiviteter om koens anatomi under kapitlet Drøvtyggere (i BIB).
- På gårdbesøg: Find en ko, der tygger drøv. For tæl, hvor mange gange den tygger.
- Tal om menneskets fordøjelse. Læs en fordøjelsehistorie (se forslag på www.saetskolenibevagelse.dk)

- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Koens foder (s. 14-15)

Kapitlet fokuserer på:

- Foder
- Koens bøvser
- Gylle

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, hvad koen æder.
- Eleven kan forklare, hvad ensilage er.

Materialer:

- Græs, køkkenvægt og en skål. En eller flere elever tager nyslået græs med.

Bemærk:

- Det vil kræve en villahave på cirka 6.000 m² med både græs og majs at holde en ko mæt i cirka ét år.

Supplerende aktiviteter:

- Find aktiviteter om koens foder i kapitlet Drøvtyggere (i BIB)
- I forundringskassen findes glas med foder til køer.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Malkekoens liv (s. 16-17)

Kapitlet fokuserer på:

- Kalv
- Kvie
- Malkeko
- Slagteko

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan beskrive forløbet fra kalv til slagteko.
- Eleven kan forklare ordet drægtig.
- Eleven kan fortælle, at en ko skal have en kalv for at give mælk.

Supplerende aktiviteter:

- Find aktiviteter om koens liv i kapitlet Koens hverdag (i BIB)
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Koen i landskabet (s. 18-19)

Kapitlet fokuserer på:

- Naturområder
- Afgrøder

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, at en landmand med køer har mange marker med græs og majs.
- Eleven kan forklare, hvad der ligger i de store bunker pakket ind i plastik.
- Eleven kan gøre rede for, hvad raps bliver brugt til.

Supplerende aktiviteter:

- Jagten på nøgleord (se elevark 4).
- Ja/nej-tagfat: Inddel et område med en midterlinje og to baglinjer med kegler/reb. Del eleverne i to hold; et ja-hold og et nej-hold. Holdene står i to rækker med front mod hinanden ved midterlinjen. Du læser et spørgsmål op. Hvis svaret er ja, skal ja-holdet fange nej-holdet, inden de når ned bag egen baglinje. Omvendt, hvis svaret er nej. Bliver man fanget, skifter man hold.

Materialer:

- Ja/nej spørgsmål om koen og mælken (lad evt. eleverne skrive dem), kegler/reb

Koen hos landmanden (s. 20-21)

Kapitlet fokuserer på:

- Kostalde
- Særlige områder
- Foderbord

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan forklare, hvad ordet løsdrift betyder.
- Eleven kan fortælle om de to særlige områder i en løsdriftstald.
- Eleven kan fortælle, at landmanden kører foder ind på et foderbord.

Materialer:

- Målebånd og kridt

Supplerende aktiviteter:

- Find aktiviteter om forskellige kostalde i kapitlet Koens hverdag (i BIB)
- I forundringskassen om koen findes et stykke gummigulv.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

ØKOlogiske malkekøer (s. 22-23)

Kapitlet fokuserer på:

- Økologisk mælkeproduktion
- De økologiske regler

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, at en økologisk ko skal på græs.
- Eleven kan beskrive, hvordan en økologisk landmand dyrker sine marker.
- Eleven kan forklare, hvad naturlig gødning kan være.

Supplerende aktiviteter:

- Læs mere om økologi i hæftet: Økologi – hvad er det? Heri er også forslag til aktiviteter.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

I stalden (s. 24-25)

Kapitlet fokuserer på:

- Landmandens arbejdsopgaver
- Flowet i en kostald
- Malkning

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle om de daglige opgaver hos en landmand, der opdrætter malkekøer.
- Eleven kan forklare flowet i en kostald: Der skal foder ind, for at der kan komme mælk ud.
- Eleven kan beskrive, hvordan malkningen foregår.

Supplerende aktiviteter:

- Find interview med landmænd om de daglige arbejdsopgaver i kapitlerne Koens hverdag og Landbrug & industri (i BIB)
- I kapitlet Landbrug & industri (i BIB) ses der bl.a. på malkemaskiner.

- Tag på gårdbesøg og tegn landmandens stald.
- I forundringskassen findes en malkeklud og en pattekop.
- Se videoen [Sådan malkes køerne](#) på YouTube.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Teknik i stalden (s. 26-27)

Kapitlet fokuserer på:

- Robotter i stalden
- Kobørster
- Øremærker

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, hvordan robotter hjælper landmanden.
- Eleven kan beskrive, hvad en kobørste gør for koen.
- Eleven kan forklare, hvilken information øremærkerne giver.

Supplerende aktiviteter:

- Find mere om foder- og malkebotter i kapitlerne Koens hverdag og Landbrug & industri (i BIB).
- Se uddrag af udsendelsen [Landbrugets robotter](#) på YouTube.
- I forundringskassen er der et sæt øremærker og en øremærketang.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Maskiner på gården (s. 28-29)

Kapitlet fokuserer på:

- Traktor
- Maskiner i marken
- Landbrugets udvikling

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, hvad landmanden bruger en traktor til.
- Eleven kan forklare, hvad en plov gør ved jorden.
- Eleven kan beskrive, hvordan en landmand i 1954 klarede arbejdet i marken.

Supplerende aktiviteter:

- Se mere om maskiner i landbruget i kapitlerne

Koens hverdag og Landbrug & industri (BIB).

- Jagten på nøgleord (se elevark 4)
- Begreb om begrebet: Lav kortpar (se materialer). Spred kortparrene ud over et større areal. Lad eleverne bevæge sig rundt på arealet. På dit signal tager hver elev et vilkårligt kort. De skal nu finde makkeren til deres kort og sætte sig ned. Spred kortene ud igen og gentag aktiviteten, så længe I har lyst. Aktiviteten kan gentages senere i forløbet.

Materialer:

- 10-15 laminerede kortpar, der passer til forløbet om koen og mælken (et kort med begreb og et kort med billede/forklaring af begrebet).

Koen, dens landmand og alle de andre (s. 30-31)

Kapitlet fokuserer på:

- Job med køer og mælk

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle om andre erhverv, der også arbejder med køer og mælk.
- Eleven kan forklare, hvordan en dyrlæge arbejder med køer og mælk.
- Eleven kan forklare ordet inseminere.

Bemærk:

- Det anbefales, at I undersøger de forskellige jobs på klassen, inden I løser opgaven. Find fx information på nettet. Opgaven om job relaterer sig til det obligatoriske emne Uddannelse og job.

Materialer:

- Karton, elastikker/tape og tuscher.

Supplerende aktiviteter:

- Find flere jobs, som har med køer og mælk at gøre. Brug evt. afsnittet Landbrug & industri (i BIB).
- Lær mere om inseminering i kapitlet Koens biologi (i BIB).
- I forundringskassen er der en engangshandske og et insemineringskateder.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Fra ko til karton (s. 32-33)

Kapitlet fokuserer på:

- Mælkens vej gennem mejeriet
- De forskellige processer på mejeriet
- Mejeriprodukter

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan vha. illustrationer beskrive mælkens vej fra ko til karton.
- Eleven kan fortælle, hvad der sker med mælken i centrifugen.
- Eleven kan forklare ordet homogenisering.

Supplerende aktiviteter:

- Kapitlet Mælkens forarbejdning (i BIB) indeholder film m.m. om processerne på et mejeri.
- Tag på mejeribesøg. Se side 50 i elevbogen.
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Ost, smør, yoghurt og andre mejeriprodukter (s.34-35)

Kapitlet fokuserer på:

- Ost
- Yoghurt
- Smør

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, at ost, yoghurt og smør er mejeriprodukter.
- Eleven kan vha. en illustration beskrive, hvordan mælk bliver til yoghurt.
- Eleven kan fremstille ost efter en opskrift.

Materialer:

- Kærnemælk, salt, kaffefiltre og diverse redskaber fra skolekøkkenet.

Supplerende aktiviteter:

- Kapitlet Mælkens forarbejdning (i BIB) ser på, hvad mælken også bliver til.
- Lav yoghurt eller flødeis. Find opgavebeskrivelserne i læremidlerne [Mælk og syrnede mælkeprodukter](#) (side 26) samt [Smør og anvendelse af mælkefedt](#) (side 54).

- Lad eleverne undersøge deres køleskabe derhjemme for mejeriprodukter (se elevark 5).
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

En ren og kold mælk (s.36)

Kapitlet fokuserer på:

- Fødevarerikkerhed
- Opbevaring af mælk

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle om de to ting, der er vigtige, når man arbejder med mælk.
- Eleven kan fortælle, hvor mælk skal opbevares.
- Eleven kan forklare, hvad datoen øverst på mælkekartonen fortæller.

Supplerende aktiviteter:

- Undersøg, hvad der sker med mælk, når det ikke er på køl. Find opgavebeskrivelse i læremidlet [Mælk og syrnede mælkeprodukter](#) (side 36)
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Mejeriprodukter til næsten hele verden (s. 37)

Kapitlet fokuserer på:

- Eksport

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan forklare ordet eksport.
- Eleven kan nævne nogle af de lande, som Danmark eksporterer flest mejeriprodukter til.
- Eleven kan læse en statistik.

Supplerende aktiviteter:

- Undersøg dansk eksport i dag (se elevark 5).
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Koen og klimaet (s.38-39)

Kapitlet fokuserer på:

- Drivhusgas

- Fødevarernes klimaaftryk

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, hvordan landmanden får koe til at producere mindre metan.
- Eleven kan nævne nogle af de processer hos en mælkeproducent, som forurener miljøet.
- Eleven kan forklare, hvad fødevarernes klimaaftryk handler om.

Supplerende aktiviteter:

- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Mælk giver næring (s.40-41)

Kapitlet fokuserer på:

- Mælks bestanddele
- Næringsstoffer
- Daglig ration af mejeriprodukter

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, hvad mælk består af.
- Eleven kan nævne det anbefalede daglige indtag af mejeriprodukter, og hvordan man kan få det.
- Eleven kan forklare, hvad protein og calcium er, og hvad de gør i vores krop.

Supplerende aktiviteter:

- Lav kærnemælkskoldskål (se elevark 6).
- Undersøg hvad næringsstoffer, vitaminer og mineraler gør for kroppen (se elevark 6).
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Din mad bliver til energi (s. 42-43)

Kapitlet fokuserer på:

- Fordøjelse
- Energi
- Ernæring

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan vha. en illustration beskrive, hvordan mad bliver til energi i vores fordøjelsessystem.
- Eleven kan forklare begrebet tomme kalorier.

- Eleven kan fortælle, hvorfor det er vigtigt at spise morgenmad.

Supplerende aktiviteter:

- Undersøg forskellige varedeklarationer (se elevark 6).
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Kostrådene viser vej (s. 44-45)

Kapitlet fokuserer på:

- De danske kostråd
- Spis varieret
- Vær fysisk aktiv

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan forklare, hvad kostrådene hjælper os med.
- Eleven kan fortælle, hvorfor det er godt at være fysisk aktiv.
- Eleven kan undersøge fedtindholdet i mælk.

Materialer:

- Måleglas (100ml og 10ml), sød-, let- og skummetmælk samt Sudan III-opløsning.

Bemærk:

- Sudan III er et stof, som kan farve fedtstoffer. Det farver fedt- og oliedråber, så de bliver orange-røde. Det kan godt vare 10-15 minutter, før processen er helt færdig.

Sudan III forhandles hos Frederiksen på www.frederiksen.eu.

Supplerende aktiviteter:

- Klassesamtale om de officielle kostråd (se elevark 6)
- Jagten på nøgleord (se elevark 4)

Tjek på mærkerne (s. 46-47)

Kapitlet fokuserer på:

- Dansk Mælk-mærket
- Nøglehulsmærket
- De økologiske mærker

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan fortælle, hvad et fødevaremærke er.
- Eleven kan forklare, hvad Dansk Mælk-mærket fortæller om mælken.
- Eleven kan beskrive, hvordan Nøglehuls-mærket ser ud.

Supplerende aktiviteter:

- Undersøg antallet af fødevaremærker (se elevark 6)
- Find ud af, hvor mange fødevarer der har påsat et Fuldkornsmærket (se elevark 6)
- Jagten på nøgleord (se elevark 4)

Andre ting fra koen (s.48)

Kapitlet fokuserer på:

- Brændsel
- Læder og skind

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kan nævne nogle af de ting, som koen også kan bruges til.
- Eleven kan lave en collage med ting, som vi får fra koen.

Materialer:

- Karton, saks, lim, reklamer, blade og aviser.

Supplerende aktiviteter:

- Find aktiviteter i kapitlet Køernes forarbejdning (i BIB).
- Jagten på nøgleord (se elevark 4).

Forslag til afsluttende aktiviteter

Stafetløb:

Spred laminerede spørgsmålsark om koen og mælken ud på gulvet. Del klassen op i hold. En fra hvert hold løber hen og tager et vilkårligt spørgsmål. Der løbes tilbage til holdet, som sammen tager stilling til, om de kan svare på spørgsmålet.

Hvis ja, beholdes spørgsmålet. Hvis nej, løber eleven tilbage med det og tager et nyt. Når løberen har fundet et spørgsmål, som gruppen kan svare på, løber næste holdmedlem afsted på samme mission. Når alle spørgsmål er fordelt, får holdene 1 point for hvert rigtigt svar.

Materialer:

- blyanter og laminerede spørgsmålsark

VØL-modellen:

Udfyld feltet L (hvad har jeg lært) i modellen (se elevark 1).

Faktaboks om koen og mælken:

Lad eleverne bruge deres nøgleord til at skrive fagtekster om koen og mælken. Find billeder på nettet eller tegn selv billeder til teksterne.

Tekster og billeder sættes op inde i en pizzabakke. På bakkens låg laves en forside. Hæng bakkerne op med låget udadtil, så den kan åbnes som en boks.

Eleverne kan arbejde individuelt eller i mindre grupper. Evt. kan emner om koen og mælken deles ud blandt eleverne/grupperne.

Materialer:

- Pizzabakke, blyanter, tuscher papir, billeder og lim

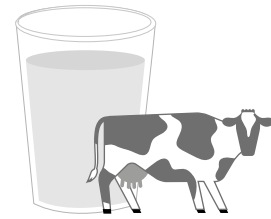
Visuel produktion:

Tag billeder og/eller optag små videoklip, når I er på gårdbesøg. Brug dem til at lave bøger eller kortfilm om forløbet. I kan for eksempel anvende eller [Book creator](#) eller [MovieCut](#).



Elevark 1

- Før du læser: Udfyld de første to kolonner
- Efter du har læst: Udfyld den sidste kolonne



Hvad ved jeg om koen og mælken?	Hvad ønsker jeg at vide om koen og mælken?	Hvad har jeg lært om koen og mælken?



Elevark 2

Smag på mælk

1. Før blindtesten

Lav en afstemning i klassen. Hvilken mælk kan du bedst lide? Undersøg, hvor mange procent der vælger sød-, let-, mini- og skummetmælk.

Lav blindtesten: Kan du smage forskel på de fire mælketyper? Hvilken mælk kan du bedst lide? Er det den, som du nævnte før testen?

2. Lav en undersøgelse.

Hvilken type mælk drikkes hjemme hos dig?
Hvilken mælketype drikke af flest i klassen?
Hvilken type drikkes af færrest?

3. Lav en undersøgelse på skolen.

Hvilken mælk er favoritten blandt elever, lærere, pædagoger, pedeller og andre på skolen?



Hvilken mælk drikker du?

Sæt kryds

Sødmælk

Letmælk

Minimælk

Skummetmælk

Kærnemælk



Elevark 3

Lav dit eget smør

Du kan lave forskellige slags smør.

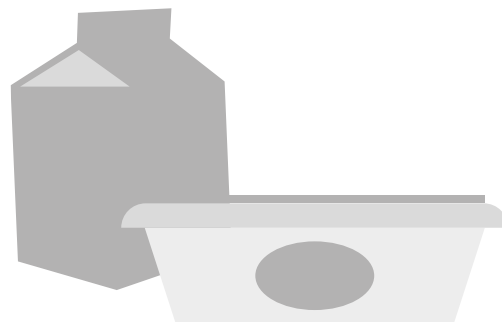
1. Lav hvidløgssmør

Du skal bruge:

En portion hjemmelavet smør
1 fed hvidløg
Hvidløgspresser
Skål

Sådan gør du:

Hæld dit smør i en skål.
Pres et fed hvidløg og rør lidt af det i smørret.
Smørret kan spises på et stykke brød.



2. Lav kryddersmør

Du skal bruge:

En portion hjemmelavet smør
Krydderurter (for eksempel persille, dild, oregano eller basilikum)
Skål
Kniv
Skærebræt

Sådan gør du:

Hæld dit smør i en skål.
Vælg en krydderurt. Pluk nogle stilke af og hak dem fint.
Rør de hakkede krydderurter i smørret.
Smørret kan spises på et stykke brød.



Elevark 4

Jagten på nøgleord



Jeg har læst kapitlet _____

Find de vigtigste ord i kapitlet. Skriv dem her:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Jeg har læst kapitlet _____

Find de vigtigste ord i kapitlet. Skriv dem her:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____



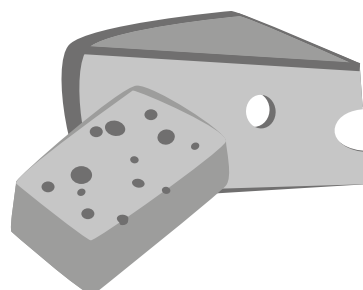
Elevark 5

Mejeriprodukter i dit køleskab

Lav en undersøgelse på klassen. Find ud af, hvilke mejeriprodukter der står i jeres køleskabe derhjemme.

- Hvor mange procent har mælk i køleskabet?
- Hvor mange procent har ost?
- Hvor mange procent har frugtyoghurt?

Find selv på flere kategorier, som I kan måle på.

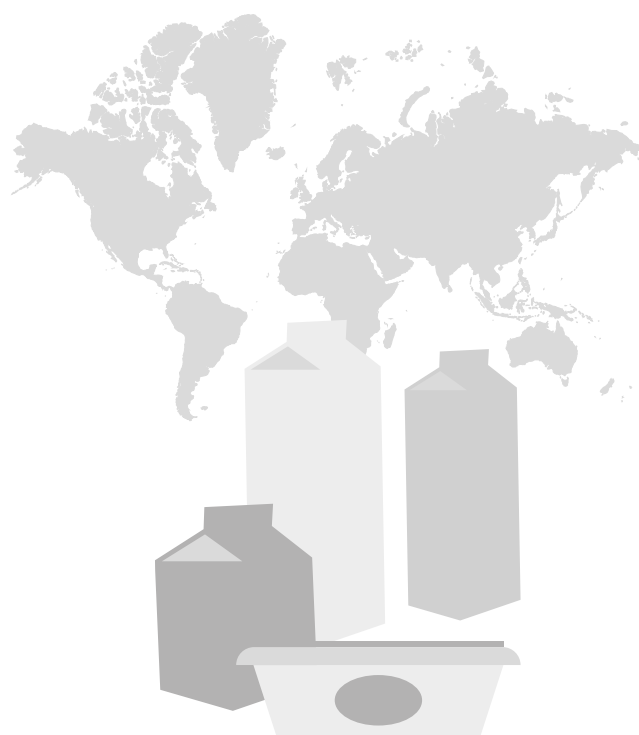


Mejeriprodukter til næsten hele verden

Undersøg dansk eksport i dag. Gå på Landbrug & Fødevarers hjemmeside, www.lf.dk, og søg efter Mejeristatistik. Hent hæftet og find ud af:

- Hvor mange ton smør eksporterede Danmark sidste år?
- Hvilket land solgte Danmark mest ost til sidste år?
- Hvilket land solgte vi mindst ost til sidste år?
- Hvor mange milliarder kroner eksporterede Danmark mejeriprodukter for sidste år?

Danmark producerer andet end mejeriprodukter. Kender du andre produkter, som Danmark allerede eksporterer? Og er der andre produkter, som vi også kunne eksportere?





Elevark 6

Mælk giver næring

Mælk indeholder næringsstoffer, vitaminer og mineraler. Undersøg, hvad de gør for kroppen. Hvad er fosfor for eksempel godt for? Søg på internettet.

Lav kærnemælk-skoldskål til fire personer

Du skal bruge:

½ liter kærnemælk
½ liter A38
1 dl sukker
En stor skål

Sådan gør du:

Rør kærnemælk og A38 sammen i en stor skål. Tilsæt sukker og rør det sammen. Spis koldskålen sammen med for eksempel kammerjunker eller jordbær.



Din mad bliver til energi

Undersøg varedeklarationer. Medbring forskellige varedeklarationer på klassen. Tal om varernes energi- og næringsindhold. Hvilken vare indeholder mest energi? Hvilken vare indeholder mindst? Hvilken har flest næringsstoffer? Hvilken har færrest?

Kostrådene viser vej

Tal om kostrådene. Gå på Fødevarestyrelsens hjemmeside, www.altomkost.dk, og find de officielle kostråd. Læs kostrådene. Følger du dem, når du spiser? Er nogle af rådene lettere at følge end andre?

Tjek på mærkerne

Der er flere forskellige fødevarermærker.

- Undersøg på internettet, hvor mange fødevarermærker der findes.
- Find ud af, hvor mange fødevarer der er et Fuldkornsmærke på. Søg på internettet.

